

Verder kijken dan het eigen belang

We beseffen allemaal dat Nederland moet bezuinigen. Dat deze bezuinigingen alle sectoren treft, is dan ook niet meer dan logisch. Maar het doet pijn om te zien hoe er onevenredig fors gesneden wordt in het budget voor ontwikkelingssamenwerking en dat de teneur van het concept regeerakkoord vooral is: Nederland er weer bovenop helpen. Waar is ons verantwoordelijkheidsbesef en onze internationale solidariteit gebleven?

De buitenland paragraaf begint hoopgevend met het stellen dat de huidige internationale uitdagingen en conflicten vragen om scherpe keuzes, geïntegreerd en gecoördineerd beleid. Ook wordt er gesteld dat de minister van Buitenlandse Zaken zich vooral gaat richten op bevordering van internationale stabiliteit en veiligheid. De uitwerking hiervan is echter nog magertjes te noemen. Gestelde doelen van het externe beleid zijn vooral de Nederlandse belangen, steun aan Nederlandse bedrijven en het welzijn van de Nederlanders. Internationale solidariteit wordt zo een uitgehold begrip. Voelt dit kabinet ook de medeverantwoordelijkheid die het rijke Westen heeft voor het ontstaan van mondiale problemen? En dus ook de medeverantwoordelijkheid om die problemen, die de armen het meeste treffen, fundamenteel aan te pakken? En waar is het rentmeesterschap? Het akkoord pleit voor een duurzame ontwikkeling en maatschappelijke verantwoord ondernemen. Maar heeft men daarbij ook de armen op het oog, zowel onder ons als in ontwikkelingslanden?

Nederland is jarenlang een voortrekker geweest op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. We waren vaak trendsetter en normsteller. Ons beleid had een hoge kwaliteit. We hielden ons aan de internationale afspraak om 0,7% aan OS te geven en deden er nog 0,1% bovenop voor klimaatbeleid. Nu gaat ons land de bakens terugzetten, juist op het moment dat de internationale gemeenschap ziet dat we met de inzet van dit moment de Millenniumdoelen nooit halen in 2015. En dat terwijl in 2010 op ontwikkelingssamenwerking al meer bezuinigd was dan op welk ander Ministerie ook en de coalitiepartners het behalen van die Millenniumdoelen speerpunt noemen. Het nieuwe kabinet maakt van het budget voor ontwikkelingssamenwerking een grabbelton door ook de Wereldomroep, weeshuizen voor minderjarige asielzoekers en vredesmissies te gaan bekostigen uit het OS budget. Maar of het ook ten goede komt aan mensen in schrijnende armoede, is de vraag. Ons hulpbeleid verrommelt. Dit kabinet wil van Nederland een 'toonaangevend land' in de wereld maken. Vooralsnog lijkt het meer een dissonant dan een toon om mee in te stemmen.

Dit kabinet geeft de voorkeur aan economische vormen van ontwikkelingssamenwerking. Prisma onderstreept het belang van een sterke private sector, van economische zelfredzaamheid. Maar dan wel op een duurzame manier. Daarmee is ondersteuning van maatschappelijke organisaties die werken in de sociale sector, bijvoorbeeld in onderwijs en gezondheidszorg niet minder belangrijk. De crux van goede ontwikkelingssamenwerking is juist de aansluiting tussen ondersteuning van sociale sectoren en stimulering van de economie. Zonder goed opgeleide, gezonde mensen gaan bedrijven onderuit. Weliswaar wil de coalitie meer samenhang brengen in het beleid op internationaal gebied. Een terecht punt waar ook het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor

het Regeringbeleid over OS op wees. Maar de teneur van het akkoord doet vrezen dat het bepalende gezichtspunt van dat samenhangende beleid het economische belang van het Nederlandse bedrijfsleven zal zijn. Op zich een legitiem belang maar niet perse het doorslaggevende. In het akkoord ontbreekt een onderbouwende visie die zorg gaat dragen voor een samenhangend beleid gericht op een rechtvaardige en duurzame ontwikkeling. Het besef dat het 'ons' op termijn niet goed kan gaan zonder 'hen' blijft ontbreken. Prisma roept op om verder te kijken dan alleen naar het eigen belang. Welbegrepen eigenbelang dat verder kijkt dan morgen verbindt economische groei met sociale, economische en ecologische duurzaamheid. Dat moet toch zowel Christendemocraten als liberalen aanspreken?

Joanne van der Schee- van de Kamp
Coördinator beleidsbeïnvloeding, Prisma

(Prisma: koepelorganisatie voor christelijke organisaties in
ontwikkelingssamenwerking)